

Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları
(1/118) (1)

REİS — Burhanettin Bey bir sualiniz vardı; buyurun Hükümet burada.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Efendim, Yunan Hükümeti ile Türkiye arasında vâkı olan ticari anlaşmasındaki ek Protokol tâbirinde evvelce dedikodusu olan Yunanlıların sularımızda balık avlama mevzuu dâhil midir, değil midir? Hükümetten bu hususta izahat rica ederim.

REİS — Muhlis Bey, siz de buyurun konusunu, hepsine birden cevap verilsin.

MUHLİS TÜMAY (Manisa) — Hükümetten bir soru rica ediyorum. Fakat bu soruyu açıklamak icabettiğinden ufak bir izahat vereceğim.

İkinci defa müzakere edilmiş bulunan Türkiye Cumhuriyeti ile Yunan Kraliyet Hükümeti arasındaki Ankara'da imzalanan Ticaret ve Ödeme anlaşmaları eklerinin tasdik için bu kanun hükümet tarafından Meclise sevk edilmiş bulunmaktadır. Tasdik için sevk edilen bu kanunun sevk tezkeresinin tarihi 31. I. 1954 tür.

Kanun başlığı : Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Kraliyeti Hükümeti arasında 7 Kasım 1953 tarihinde Ankara'da imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmasının ve eklerinin tasdik hakkında kanundur.

Yüksek Meclisin malûmudur, Anayasamızın 26 nci maddesi hükmüne göre devletlerle yapılacak mukavelelerin ve sulh muahedelerinin Meclis tarafından tasdik edilmesi lâzımdır ve Meclisin ana salâhiyetlerine taallük etmektedir. Buna rağmen bu gibi ticaret ve iktisada taallük eden işlerde hayatın akışı karşısında derhal yapılmaları zarureti iledir ki bundan birkaç sene evvel 5. VI. 1944 tarihinde 4582 sayılı bir kanun çıkararak bu gibi ticaret anlaşmaları ve muahedeleri yapması için muvakkat mahiyette Hükümete salâhiyet verilmiştir. Bu kanun, iki senelik muvakkat bir salâhiyeti ihtiva etmektedir.

Bu müddet dolduktan sonra 5949 sayılı altınra 9. VI. 1952 tarihinde bir kanun sevk edilmiş ve eski kanunun hükümleri üç sene müddetle temdid edilmiştir. Binaenaleyh bu kanun hükümleri devam etmekte olduğu için Hükümet erkâ-

mı, yapılacak ticari anlaşmaları Meclis namına yapmak yetkisini haiz bulunmaktadır. İlk defa çıkan kanunun bir maddesi vardır, müsaadenizle bu maddeyi okuyayım : Bu kanunun üçüncü maddesinde «Hükümet birinci ve ikinci maddelere tevfikân aldığı tedbirleri ve akdettiği anlaşmaları en geç üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin tasdikine arz eder.» denilmektedir. Nitekim Yunanistanla mukavelelerin akit tarihi lâyhada işaret edildiği üzere 7 Kasım 1953 tür. Bir senelik mukaveledir. Mukavelede mevcut bir maddeye göre, bu müddet dolduktan sonra iki sene müddetle temdidî mümkündür. Bilmiyorum bu temdit yapılmış mıdır, yapılmamış mıdır?

Ancak bugün hakikat olan bir şey vardır ki, 1950 de yapılan bu mukavelelerin müddeti dolmuştur. Eğer temdid edilmişse temdit müddeti de dolmak üzeredir. Fakat kanunen bu gibi mukavelelerin üç ay zarfında, tasdik için Meclise gelmesi icabeder. Halvuki bu tasdik uzun bir zaman nonra geldiği görülmektedir. Bilmiyorum, Hükümet bu hususu nasıl izah eder.

REİS — İktisat ve Ticaret Vekili.

İKTİSAT VE TİCARET VEKİLİ SITKI YIRCALI (Balıkesir) — Efendim, Yüksek Meclisinizin tasdikine arz edilmiş olan Yunanistan'la aramızdaki Ticaret ve Ödeme hükümlerini ihtiva eden Anlaşmada, Yunanlılarla daha evvel prensip kararına varılmış olan bakiçilikle ilgili her hangi bir hüküm mevcut değildir. Bu, sadece, 1949 yılında akdedilip her sene temdid edilmiş olan bir mukavelelerin bugünkü şartlar içinde, eski anlaşmanın ana hükümleri tamamıyla muhafaza edilmek şartıyla, maddeler üzerinde yapılmış bazı tadilleri ihtiva etmektedir ve vaziyet bundan ibarettir.

7 Kasım 1953 tarihinde akdedilmiş olan Mukavele 13. I. 1954 te Yüksek Meclise sevk edilmiştir. Encümenlerde geçen tetkiklerden dolayı bugün ancak Yüksek Meclise gelmiş bulunmaktadır.

Arkadaşımız bu tarihleri tetkik etmedikleri için her halde arada bir zühul mevcut olsa gerektir.

MUHLİS TÜMAY (Manisa) — Hakikat, uzun zaman sonra Meclise gelmiş olmasındadır.

BURHANETTİN ONAT (Antalya) — Söz istiyorum.

(1) Birinci müzakeresi 30 ncu İnikad rap-
tındadır.